

Nr 32.

Av herr **Carlson** i Herrljunga, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i gällande bestämmelser rörande antagande av småskollärarinnor och med dem likställd lärarepersonal.

I 5 kap. § 24 mom. 1 av Kungl. Maj:ts förnyade nådiga stadga angående folkundervisningen i riket av den 10 december 1897 stadgas:

»Extra ordinarie folkskollärare, biträdande lärare vid folkskola, lärare vid sådan småskola eller mindre folkskola, som blivit upprättad av hela skoldistriktet, ävensom särskilda lärare i övningsämnen antagas av skolrådet».

Då man betänker vilken viktig funktion i samhället en småskollärarinna och med henne likställda lärare utöva och de stora krav den stora allmänheten numera ställer på dem, kan det väl med fog ifrågasättas huruvida citerade bestämmelser äro att betrakta såsom lämpliga. Vår tid är demokratisk och på alla områden gå strävandena ut på att bereda den stora allmänheten så stort inflytande som möjligt vid alla val till befattningar, av vars utövande deras intressen kunna gagnas eller skadas. Det synes mig därför högst oegentligt att, såsom av anförda bestämmelser framgår, omnämnda funktionärer skola antagas av skolrådet utan kyrkostämmans hörande och att en ändring härutinnan därför bör med snaraste äga rum.

Visserligen är det sant, att skolrådet väljes å kyrkostämma och man därför här kan göra den invändningen, att församlingen valt sina förtroendemän och det kan antagas, att dessa förtroendemäns görande och låtande bliva till allmänhetens belåtenhet och att en ändring i åberopade förhållande därför ej är av behovet påkallad. Så är emellertid ingalunda förhållandet i allmänhet. Den som något lite känner till förhållandena ute på landsbygden vet mycket väl, att allmänheten vid val av förtroendemän icke alltid visar så stort intresse och det händer därför icke så sällan, att personer, vilka icke ha några särskilda intres-

sen att bevaka i skolundervisningen, bliva invalda i skolrådet och kunna dessa ju helt naturligt icke vid val av lärare beakta barnens och deras målsmäns intresse så som sig bör. Det kan ju därför inträffa och har inträffat, att skolråd till lärare eller lärarinna antagit personer i rak strid mot församlingens önskan och detta är ju att på det högsta beklaga.

Å andra sidan tror jag mig våga påstå, att vederbörande skolråd inte ha något som helst att invända mot en dylik reform på omnämnda område utan till och med gärna gå med på att bliva befriade från detta uppdrag som för mer än en mången gång har känts rätt så besvärligt.

På grund av det här anförda vågar jag därför vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring av Kungl. Maj:ts förnyade nådiga stadga angående folkundervisningen i riket av den 10 december 1897, att småskollärarinna och med henne likställd lärarepersonal skola antagas av kyrkostämman.

Stockholm den 20 januari 1914.

Herm. Carlson.